

MEDSOFT 2005

SBORNÍK PŘÍSPĚVKŮ

Český svaz vědeckotechnických společností
Česká vědeckotechnická společnost
pro aplikovanou kybernetiku a informatiku
Pobočka vědeckotechnické společnosti při 1. LF UK
Agentura Action M

v odborné spolupráci
s Českou společností zdravotnické
informatiky a vědeckých informací ČLS JEP
a odborem informatiky Ministerstva zdravotnictví ČR

Název publikace **MEDSOFT 2005**
Druh publikace: Sborník příspěvků
Zpracoval: Kolektiv autorů
Formát: A 5
Počet stran: 232 stran
Rok vydání: 2005
Vydání: první

Vydal: Zeithamlová Milena, Ing. - Agentura Action M
 Vršovická 68
 101 00 Praha 10
 actionm@action-m.com
 http://www.action-m.com

Vytisklo z předloh připravených v systému PDF:
 Reprostředisko UK MFF
 Sokolovská 83
 186 75 Praha 8

Bez jazykové a redakční úpravy.

ISBN 80-86742-07-5

EVROPSKÉ ZDRAVOTNICKÉ INFORMAČNÍ A CLEARINGOVÉ CENTRUM – NECHTĚNÉ DÍTĚ NEBO BUDOUCNOST?

Jiří Kofránek, Jozef Kubinyi

Anotace

Autoři popisují návrh projektu na vytvoření evropského informačního a clearingového centra, které by mohlo významně pomoci pro zjednodušení a urychlení vzájemného přeúčtování nákladů za poskytnutou zdravotní péči mezi státy EU. Poskytovalo by informační podporu v oblasti sledování nákladů zdravotní péče a sledování její kvality na celém území EU, umožňovalo by porovnávat strukturu spotřeby a cen léků jako podkladů pro koordinaci lékové politiky v zemích EU, poskytovalo by prostředí pro bezpečný elektronický přenos citlivých zdravotnických dat a poskytovalo by certifikační služby pro zdravotnické profesionály. Zdá se, že tento mezinárodní projekt, původně navržený v České republice začne bez její účasti.

Klíčová slova

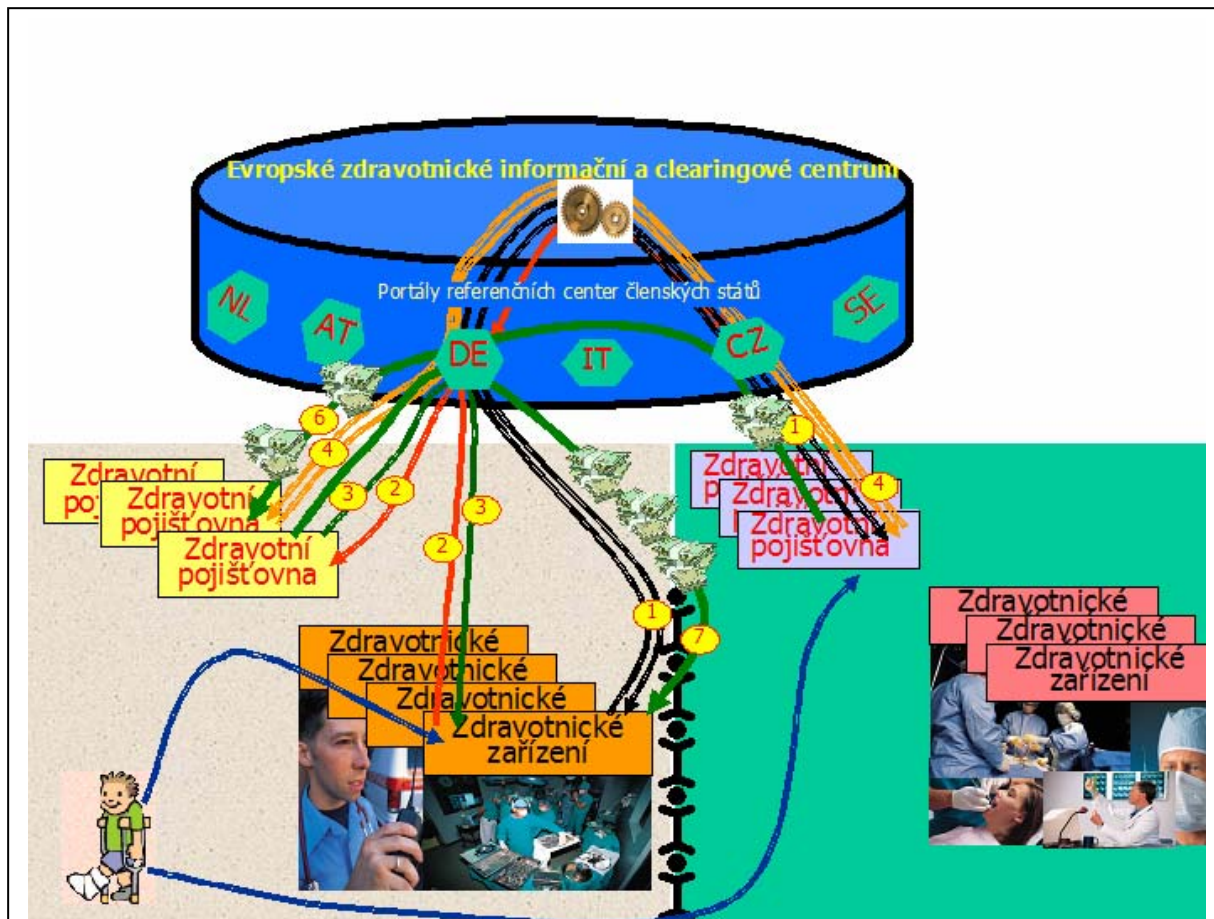
Evropská unie, evropská spolupráce, interoperabilita dat, čipové karty, certifikační služby, zdravotní pojišťovny, přeshraniční spolupráce

1. Úvod

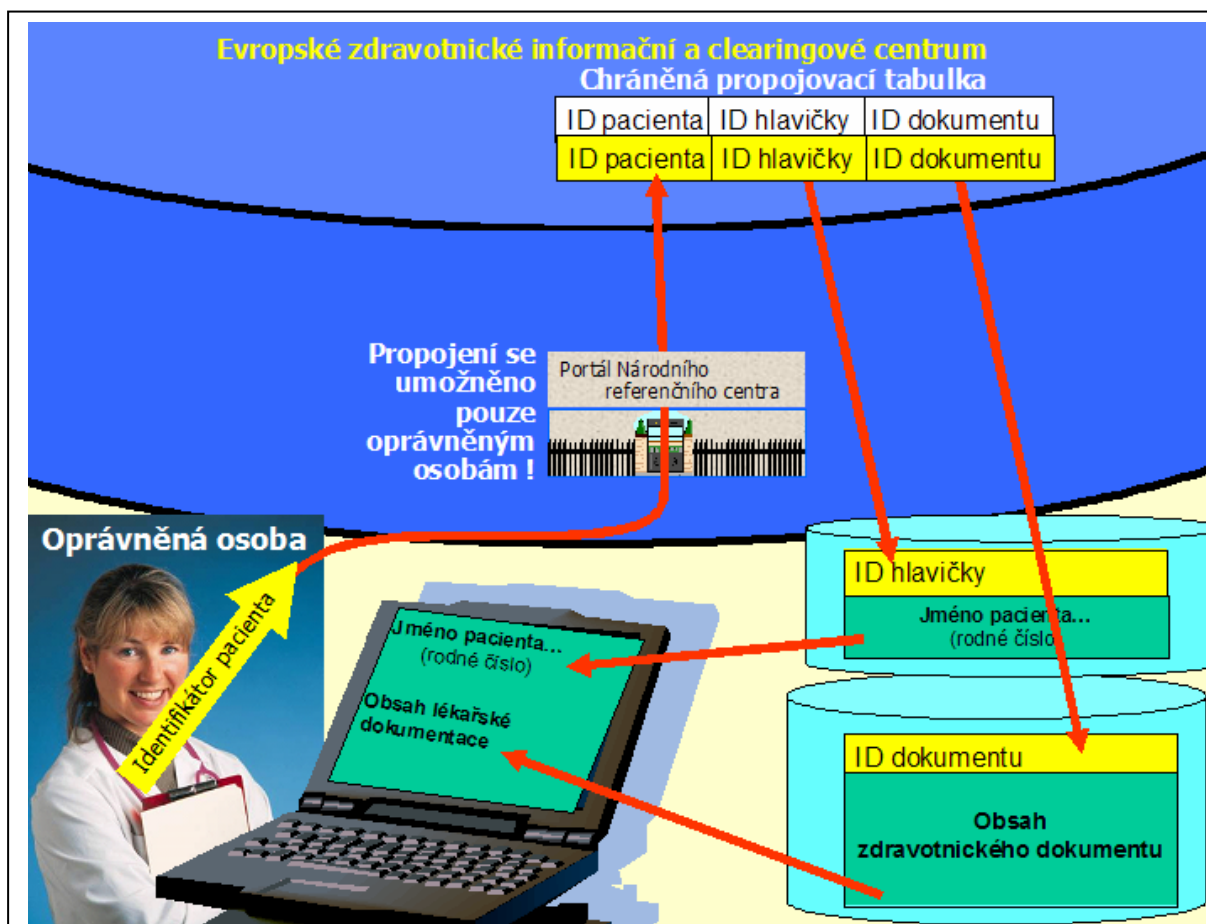
Jedním z hlavních přínosů Evropské unie pro členské státy je zjednodušení volného pohybu osob stejně jako volného pohybu služeb. V oblasti zdravotnictví se to týká zejména mobility pacientů a zdravotnických profesionálů.

Podle současně platných pravidel, je povinností každé země EU poskytnout akutní zdravotní péči občanům jiného členského státu za stejných podmínek jako občanovi vlastního státu. Teprve následně jsou obvykle náklady této péče přeúčtovány příslušné zdravotní pojišťovně pacienta z jiného státu.

V oblastí přeúčtování nákladu za poskytnutou zdravotní péči v rámci EU se v současné době využívají národní centra, kdy vlastní přeúčtování je pomalé a nevyužívá se nejmodernějších informačních technologií. Zejména se zavedením evropského průkazu zdravotního pojištění bude ale nezbytností "přeúčtovací a informační centrum" na

Obr. 2 Vize. Komunikace mezi poskytovateli zdravotní péče a zdravotními pojišťovnami v každém členském státě bude probíhat přes příslušné rozhraní (interface) národního referenčního centra. Bude vytvořeno komunikační propojení příslušných národních center. Způsob, jakým budou komunikovat příslušná národní centra se pojišťovnami a poskytovateli zdravotní péče, formát předávaných dat, datová rozhraní apod. bude v národní kompetenci. Evropské zdravotnické informační a clearingové centrum bude řešit automatizovaný převod formátu dat z jednoho národního prostředí do druhého, což urychlí mezistátní přeúčtování nákladů. V případě poskytnutí akutní zdravotní péče pojištěnci v jiném členském státě EU, poskytovatel zdravotní péče ověří pojistný vztah pojištěnce v domovské zdravotní pojišťovně (1). Zjistí přidělenou zdravotní pojišťovnu, které bude posílat účet. Informace o poskytnuté péči (účet za poskytnutou péči) jsou v jednotném národním formátu poslána do národního referenčního centra, které je po ověření syntaktické správnosti přepoše do přidělené pojišťovny (2). Přidělená pojišťovna účet validuje, ocení a reviduje (3). Pojišťovna poté předá uznaný účet k odsouhlasení domovské pojišťovně (4). Domovská pojišťovna dostane uznaný účet ve formátu svého národního rozhraní, převod dat z jednoho národního datového formátu do druhého zajistí Evropské zdravotnické informační a clearingové centrum. Po odsouhlasení účtu domovská pojišťovna převezme finanční závazek. Úhrada finančního závazku bude realizována přes Evropské zdravotnické informační a clearingové centrum. Podle okolností (daných smluvními vztahy) bude platba doručena buď příslušnému poskytovateli zdravotní péče (5) nebo příslušné pojišťovně (6), která provedla úhradu poskytovateli (7).

Obr 3 Evropské zdravotnické informační a clearingové centrum (EZICC) může sloužit jako nástroj pro bezpečný přenos a uchování citlivých zdravotnických dat v datových skladech tím, že poskytne prostředí pro oddělení a opětovné propojení identifikačních a datových částí zdravotnické dokumentace oprávněným osobám. Informace se stává citlivou tehdy, pokud jsou informace o zdravotním stavu bezprostředně spojeny s identifikátorem osoby (ať již přímo, nebo prostřednictvím nějakého jednoznačného identifikátoru – např. číslem sociálního pojištění). Pokud ale identifikátor osoby vhodným způsobem od zdravotnických dat "odstráhneme" a obě informace od sebe oddělíme, pak vlastní obsah lékařské dokumentace, který již není propojen s identifikátorem pacienta, přestává být přísně chráněnou informací o osobních datech. V nejrůznějších datových skladech (které nejsou součástí EZICC) budou skladována zdravotnická data, oddělená od svých hlaviček s identifikátorem pacienta. Jejich propojení bude uloženo v propojovací tabulce, která bude přístupná pouze přes příslušný portál Národního referenčního centra (národního portálu EZICC). Po autentikaci přístupu zdravotnického pracovníka či pacienta (tj. ověření zda má k dané dokumentaci přístup) se z chráněné propojovací tabulky zpřístupní příslušné klíče k dokumentům uložených v databázi, a dokumentace pacienta se na počítači propojí. Propojení mezi jednotlivými národními portály EZICC může zajistit též bezpečnost a interoperabilitu přesouvaných zdravotnických dat (např. automatický převod formátů elektronických receptů z jedné země do druhé).

2. Český návrh evropského projektu

Na konferenci ministrů zdravotnictví na Konferenci ministrů zdravotnictví, která se konala v Praze 1. – 4. dubna 2004 byla z české strany (ve spolupráci ministerstva zdravotnictví a Univerzitou Karlovou) deklarována iniciativa na vytvoření **Evropského zdravotnického informačního a clearingového centra**, kde byla přijata se značným ohlasem – dostala se dokonce do oficiálního komuniké, které ministři zdravotnictví podepsali.

Tato idea byla následně projednávána na dalších evropských mezinárodních setkáních. Během krátké doby vznikl návrh pilotního projektu (1) a několik států již projevilo vůli zapojit se do jeho realizace. Evropské zdravotnické informační a clearingové centrum bude využívat nejmodernější informační a komunikační technologie a bude se zabývat zejména (obr. 1-2):

- vzájemným přeúčtováním nákladů za skutečně poskytnutou zdravotní péči;
- přeúčtováním paušálních úhrad a to za důchodce a rodinné příslušníky osob zaměstnaných v jiném státě;
- řešením přeúčtování nákladů na zdravotní péči mezi národními zdravotními pojišťovnami v rámci smluv o vzdání se úhrad.

Významná bude i možnost využití informačního a clearingového centra pro zajištění interoperability pro bezpečný přenos zdravotnických dat (zdravotnických záznamů, elektronických receptů apod.) – obr. 3. Další významnou činností centra bude informační podpora v oblasti mezinárodních porovnání:

- nákladů zdravotní péče;
- kvality zdravotní péče;
- lékové politiky;

Nabízí se i možnost využití centra pro certifikační služby.

3. Doma není nikdo prorokem

Ze strany ministerstva zdravotnictví tento projekt získal podporu (2) – dostal se i do připravené (a nerealizovaného návrhu základních tezí koncepce zdravotnictví z června 2004 (3)).

Návrh na vytvoření evropského centra se na evropské úrovni setkal s (pro jeho autory) až překvapivě kladným ohlasem. Dokonce se v jednu chvíli zdálo, že by koordinace pilotního projektu jeho vytvoření mohla být v Praze.

Díky turbulentním změnám na ministerstvu zdravotnictví, však posléze tento návrh nedostal příslušnou politickou podporu. Nebylo ani

zažádáno o vyčlenění finančních prostředků pro jeho spolufinancování, které je nezbytné pro účast v evropských projektech.

Ze strany řady informačních firem byl projevěn zájem o účasti na tomto projektu, dokonce se hovořilo i o možnosti z financovat z české strany tento projekt z finančních prostředků komerční sféry v rámci programu PPP (public-private-partnership). I to však zatím nebylo ze strany současného vedení ministerstva zdravotnictví podpořeno.

Zatím se rýsuje zahájení přípravné fáze pilotního projektu za účasti Slovenska, Řecka, Německa a Francie a možná i dalších zemí.

Bez ČR. Prozatím...

Literatura

1. Kofránek, J., Zinek, P., and Sláma, P. Pilot project of European health care information and clearing centre. 2004. Prague, Účelová publikace Ministerstva zdravotnictví České republiky. Dostupné na internetové adrese <http://patf-biokyb.lf1.cuni.cz/reforma>.
2. Kofránek J.: Příprava vytvoření Evropského zdravotnického informačního a clearingového centra (EZICC). Závěrečná zpráva projektu MZd č.2/POJ/MEZ/2004. 1. lékařská fakulta UK v Praze, Praha, 17. února 2005
3. Josef Kubinyi: Základní teze reformy zdravotnictví. Ministerstvo zdravotnictví ČR, červen 2004. Dostupné na internetové adrese <http://patf-biokyb.lf1.cuni.cz/reforma>.

Poděkování

Práce na projektu a přípravě vytvoření Evropského zdravotnického informačního a clearingového centra, prováděné 1. lékařskou fakultou UK v Praze, byly podporovány účelovou dotací MZd: "Analýza základní funkcionality EZICC" číslo: MZD č.2/POJ/MEZ/2004

MUDr. Jiří Kofránek, CSc.
 Oddělení biokybernetiky,
 Ústav patologické fyziologie 1. LF UK
 U nemocnice 5, 128 53 Praha 2
 tel: 777 68 68 68
 e-mail: kofranek@cesnet.cz

Název publikace **MEDSOFT 2005**
Druh publikace: Sborník příspěvků
Zpracoval: Kolektiv autorů
Formát: A 5
Počet stran: 232 stran
Rok vydání: 2005
Vydání: první

Vydal: Zeithamlová Milena, Ing. - Agentura Action M
 Vršovická 68
 101 00 Praha 10
 actionm@action-m.com
 http://www.action-m.com

Vytisklo z předloh připravených v systému PDF:
 Reprostředisko UK MFF
 Sokolovská 83
 186 75 Praha 8

Bez jazykové a redakční úpravy.

ISBN 80-86742-07-5